

PÉNZÜGYI SZERVEZETEK
ÁLLAMI FELÜGYELETE
HUNGARIAN FINANCIAL
SUPERVISORY AUTHORITY

P é n z ü g y i S t a b i l i t á s i T a n á c s

Összefoglaló a Pénzügyi Stabilitási Tanács (PST) 10. üléséről

Helyszín: **A PSZÁF VI. emeleti tanácssterme**

Időpont: **2010. november 11-e 9 órától 11 óra 45 percig**

Résztvevők: *Matolcsy György miniszter távollétében:*

Kármán András	Államtitkár	NGM,
Simor András	Elnök	MNB,
Nagy Márton	Igazgató	MNB,
Szász Károly	Elnök	PSZÁF,
Király Árpád	Ügyvezető Ig.	PSZÁF,
Rácz István	Főosztályvezető	PSZÁF,
Stofa Gábor	Titkár	PSZÁF.

A 2. napirendi pontnál, tanácskozási joggal:

Erdei Tamás	Magyar Bankszövetség elnöke,
Dr. Bélyácz Iván	MTA levelező tagja,
	intézetigazgató, egyetemi tanár,
Dr. Hajnal Zsolt	Fogyasztóvédők Magyarországi
	Egyesületének elnöke.

A PST elnöke az ülést megnyitotta, köszöntötte a résztvevőket és megállapította, hogy a PST tagjai jelen vannak, az ülés határozatképes.

1. napirendi pont **Az ülés napirendjének elfogadása**

A PST résztvevői a napirendet egyhangúan elfogadták.

2. napirendi pont
Tájékoztató: A PSZÁF 2010. évi harmadik Kockázati Jelentése
Előterjesztő: PSZÁF

A **PSZÁF** ismertette, hogy hazánkban teljesítményjavulás következett be, azonban ez a növekedés egyelőre kiegyensúlyozatlan, a javulás – hangsúlyozva a kockázatokat – folytatódni látszik, melyet a nemzetközi környezet jelentősen befolyásolhat.

A pénzügyi közvetítőrendszer üzletmérete – prudenciális kockázatokat felvetve – jelentős területeken csökkent, ennek azonban a keresleti mellett kínálati oldali okai is vannak. Hitelezés szempontjából a vállalati szektorban stabilizáció tapasztalható. A pénzügyi szektor eszközminőségének romlásában lassulás következett be, ennek oka a reálbér növekedése volt, azonban a csúcsot még nem érte el a szektor, a reálbér növekedése a kiskereskedelmi forgalom javulásában még nem érezhető.

A bankrendszer és a biztosítási szektor jövedelmezőségében 2010-re pozitív-nulla közeli állapot várható, míg a pénzügyi vállalkozások jelentős kockázattal bírnak. Az értékvesztés-képzési kiadásokban csökkenés várható, azonban ha a pozitív eredmény elhúzódóan hiányozna, az a tőkekövetelménnyel való takarékoság formájában csapódhat le, ami hathat a kockázati expanzió kívánt mértékére is.

Likviditás szempontjából bőséges állomány van eszközoldalon, azonban a strukturális mutatók érdemi javulása egyelőre várat magára. Tőke szempontjából a helyzet megfelelő, európai átlagszintű tőkemegfelelés tapasztalható.

A fogyasztóvédelem az értékesítési problémákra és az egyoldalú szerződésmódosítási gyakorlatra fókuszál.

A **Bankszövetség** jelezte, hogy tőke szempontjából optimalizálási folyamat indult el a tulajdonosok körében, forrásoldalon visszaárazás tapasztalható, hazánk egyelőre kevésbé jövedelmező piac, a pozitív-nulla komoly tőkeoldali nyomás.

Likviditás terén nem láthatóak kockázatok, a rendszer elindult a forinthelezés felé. Értékvesztés képzés terén előfordulhatnak még nehézségek, a késedelmes állomány érdemi javulása egyelőre még várat magára, a kilakoltatási moratórium káros a jelzálog-lelél piac számára.

A magánnyugdíj-pénztárakkal kapcsolatos intézkedések mellett továbbra is fontos lenne az öngondoskodás fenntartása, mert stabilitási kérdés az ország számára. A Hitelgarancia Zrt. által állami segítséggel 1300-1400 Mrd forint indulhatna el alapvetően a kkv szektor felé.

A **FOME** ismertette, hogy az alternatív finanszírozási módszerek népszerűsége a hatékony hatósági fellépés következtében csökken, a fókuszált kommunikáció kezd eljutni a potenciális fogyasztókhoz. Problémák merültek fel a munkanélküliségi biztosítások terén, komoly kommunikációs és ügyfél-tájékoztatási igény jelentkezik a magánnyugdíj-pénztárak terén is, az emberek bizonytalanok az átlépést illetően. A

FOME üdvözlí a hatékonyabb fogyasztóvédelem irányába tett előremutató jogszabály-alkotási lépéseket.

Dr. Bélyácz Iván jelezte, hogy a pénzügyi intézményrendszerben tapasztalható állami regulációval hozam, többlet, érték teremtésre képes tőke transzformálódik át potenciális fogyasztássá, amely később pótlólagos kockázatokat okozhat. A tőkeszűkítés középtávon veszélyes, a piac mélyítése ellen hat.

Az **NGM** ismertette, hogy gazdasági növekedés terén optimistább a jelentésnél, jövőre olyan, érezhetően kedvezőbb növekedési környezet lesz Magyarországon, amelyre az elmúlt öt évben nem volt példa. A lakosság rendelkezésre álló jövedelme érdemben fog bővülni.

A bank és a különadók kapcsán fontos leszögezni, hogy a deficitet csökkentő más eszközöknek szintén jelentős hatásai lettek volna a növekedésre, a fogyasztásra és egyéb tényezőkre. A magasabb deficit az ország kedvezőtlenebb kockázati megítélésében és az eszközárak volatilitásában is tükröződött volna.

A pénzügyi szektorban a verseny és a transzparencia erősítése nagyon fontos, ennek megfelelően a PSZÁF és az MNB által, részben a PST körében tett kezdeményezési javaslatok véleményezése és életbe léptetése folyamatban van. A bankadóval kapcsolatban a kormány célja elérni az európai bankadóztatás szintjét.

Az **MNB** jelezte, hogy a PSZÁF kockázati jelentésével alapvetően egyetért, az elemzést nagyon jónak tartja. Hiányolja az anyagból a kilakoltatási moratórium hatásainak elemzését. Úgy érzi, hogy egyes helyeken a fogyasztóvédelmi és a prudenciális szempontok keverednek. A jelentés nem foglalkozik a kereskedelmi ingatlanszektorral. A különadó hatásainak vizsgálatánál az MNB azt javasolja, hogy a Felügyelet ne csak az elsődleges hatásokra, hanem a másodlagos hatásokra is térjen ki. Az MNB nagyon fontosnak tartaná, ha a bankrendszer szabályozása hosszú távú célok mentén előre tudna lépni, sajnálatos lenne, ha ezt azért nem lehetne megtenni, mert egy bankadóval leterheljük a bankrendszert, és ezért azokat a hosszú távú változtatásokat, amik a bankrendszer és az ország stabilitását, továbbá a fogyasztóvédelmet együtt szolgálnák, nem lehetne emiatt megvalósítani.

A **PSZÁF** az MNB észrevételeivel kapcsolatban jelezte, hogy a Felügyelet gyakorlata 2010. július 1-től az, hogy a Kockázati Jelentést az elemzési terület a szervezeten belül, viszonylag független módon állítja össze, ezzel is kifejezésre juttatva azt, hogy ez egy semleges, szakértői szintű elemzés, amelyhez a Felügyelet Elnöke semmiféle beleszólást nem tesz.

A pénzügyi-gazdasági válság, és annak a magyar pénzügyi közvetítőrendszerre való hatása között egyfajta fáziskésés, eltolódás érzékelhető, Európában vannak területek, pl. Írország, ahol a bankrendszer sokkal nagyobb problémákkal küzd, de Nyugat-Európában általában már az tapasztalható, hogy a válságból való kilábalással párhuzamosan javul a közvetítőrendszer állapota is.

A javulás hazánkban még nem indult el, sőt a Bankszövetség észrevétele alapján, talán még a mélypontját sem értük el a folyamatnak, ennek a mi gazdaságunkban

vannak átmeneti jellemzői is, ilyen pl.: a bankadó, amely speciális helyzetbe hozza a magyar közvetítőrendszert.

Ennek ellenére elmondható, hogy nem más, mint a lezajlott válság tükröződik a közvetítőrendszer állapotában, a fáziskésés oka pedig az, hogy a bankrendszer korábban, a válság legnehezebb időszakai alatt képes volt a válság terheit a fogyasztókra hárítani. Ez viszont mostanra az időközben meghozott fogyasztóvédelmi szigorítások, jogszabályi változások miatt megnehezedett és sokkal több akadályba ütközik.

Ezek eredményességi szempontból hátrányosan érintik az intézményeket, és nyilvánvaló, hogy a Felügyeletnek e folyamat prudenciális következményeire is oda kell figyelnie. Az elmúlt években ugyanakkor a magyar közvetítőrendszer jelentős része olyan gyakorlatot folytatott, amely Európában elképzelhetetlen, ezért a Felügyeletnek a prudenciális szempontokkal párhuzamosan a fogyasztóvédelmi tényezőt is hangsúlyoznia kell, közeledve az európai fogyasztóvédelmi szinthez.

Az intézményeknél ma bizonyos mértékig az elmúlt időszakban képződött tartalékok felélése folyik, ezeknek a további növekedési üteme mérséklődött, hiszen a szektor eredményessége csökken.

Természetesen kiemelt figyelmet kell fordítani a felélés mértékére, mert azok a prudenciális mutatók, amelyek a biztonságos működés alapfeltételeit jelentik, nem sérülhetnek, de a hazai rendszer rendelkezik olyan többlettartalékokkal, főként az elmúlt időszak tevékenységének következtében, amelynek a mai felélése felügyeleti szempontból átmenetileg elfogadható.

Ezen tartalék-felélési magatartás logikusan tükröződik abban a nemcsak banki, hanem biztosítói politikában is, amely szintén visszafogja az üzleti tevékenységet. Ez az aktivitás-csökkenés szintén elfogadható, logikus válasz a bizonytalanságra, akár a biztosítók hagyományos tevékenysége, akár a bankrendszert hitelezési aktivitása terén egyaránt.

A Felügyeletnek elsősorban a kockázatok mentén, de intézményekben is gondolkodnia kell.

Ahol jelenleg nagyon oda kell figyelni az a pénzügyi vállalkozások, a takarékszövetkezetek és a magánnyugdíj-pénztárak területe. Ezeken a területeken nagyon sok bizonytalanság figyelhető meg, míg a többi intézménytípus bár nehezen, de képes lesz a nehézségek áthidalására.

A jelzáloghitelezés fedezetének pótlólagos elemzése vagy a kereskedelmi ingatlanhitelezéssel kapcsolatos pótlólagos elemzés meghaladja ezen jelentés kereteit, ettől függetlenül az apróbb észrevételeket a Felügyelet pontosítani fogja a jelentésben.

A különadó másodlagos hatásainak szűkebb, szakmai körben való tárgyalására külön elemzés készült a PST részére, ugyanakkor a felvetéssel kapcsolatban a PSZÁF kezdeményezi, hogy a témát a PST folytatólagosan, továbbra is tartsa a fejlemények tükrében napirenden.

Az elhangzottak alapján a PST egyhangúan elfogadta az alábbi határozatot:

28/2010. (XI. 11.) PST határozat

A PST tagjai és a meghívottak a Felügyelet 2010. évi harmadik kockázati jelentését elfogadják.

[A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló 2007. évi CXXXV. törvény 15.§ (6) alapján a PST úgy döntött, hogy az összefoglalóban itt szereplő részek közzétételét mellőzi.]

3. napirendi pont

Tájékoztató: Pénzügyi Stabilitási Jelentés

Előterjesztő: MNB

Az **MNB** ismertette, hogy gazdasági növekedés terén véleménye szerint jövőre érdemi gyorsulás várható, a fenntarthatóság azonban kérdéses. A pénzügyi szektor tekintetében jövőre növekedésnek indulhat a hitelállomány, a vállalati hitelállomány a külső konjunktúrának köszönhetően, a háztartási hitelállomány a javuló jövedelmi helyzetre tekintettel. A portfólió romlása egyelőre mind a vállalati, mind a háztartási szektorban jelentős. A bankrendszer forrásellátottsága jó, azonban a korábbi kedvező irányú alkalmazkodás (hosszabbodó lejáratok, csökkenő SWAP piaci függőség, csökkenő hitel-betét arány) megfordulni látszik. A bankrendszer 2010-et nagyon alacsony eredménnyel zárhatja. Félő, hogy a magyar bankrendszer érdemben nem fog tudni hozzájárulni a gazdaság kibontakozó növekedéséhez, a hitelállomány-növekedés inkább kereslet-oldal, mint kínálati-oldal által vezérelt lesz.

[A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló 2007. évi CXXXV. törvény 15.§ (6) alapján a PST úgy döntött, hogy az összefoglalóban itt szereplő részek közzétételét mellőzi.]

4. napirendi pont

Tájékoztató: Az EU elnökség idején a pénzügyi szektorral kapcsolatosan képviselendő fő stratégiai témák

Előterjesztő: NGM

Az **NGM** részletes tájékoztatást adott az EU elnökség idején a pénzügyi szektorral kapcsolatosan képviselendő fő stratégiai témákról és a legfrissebb magyar álláspontokról, amelyhez a jelenlévők javaslatokat fogalmaztak meg.

[A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló 2007. évi CXXXV. törvény 15.§ (6) alapján a PST úgy döntött, hogy az összefoglalóban itt szereplő részek közzétételét mellőzi.]

5. napirendi pont

Tájékoztató: (SZÓBAN) A stabilitási törvény által megteremtett tőkeemelési és likviditás-támogató intézkedések hatályának hosszabbítási lehetőségéről

Előterjesztő: NGM

Az **NGM** jelezte, hogy az előző PST ülés óta megérkezett az Európai Bizottság témával kapcsolatos legfrissebb álláspontja, amelynek értelmében a korábbiakhoz képest a Bizottságnak nincs ellenére a program és a forrás elkülönítés nélküli meghosszabbítása. A **PSZÁF** és az **MNB** egyhangúan támogatták a program meghosszabbítását.

[A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló 2007. évi CXXXV. törvény 15.§ (6) alapján a PST úgy döntött, hogy az összefoglalóban itt szereplő részek közzétételét mellőzi.]

6. napirendi pont

Tájékoztató: A PST üléseken hozott döntések alakulása

Előterjesztő: PSZÁF

A PST résztvevői az üléseken hozott döntések alakulásáról szóló tájékoztatót tudomásul vették.

7. napirendi pont

Egyebek

Az **MNB** jelezte, hogy az új PSZÁF törvény tervezetével kapcsolatban sajnálattal vette tudomásul, hogy az NGM és a Kormány megszegve a jegybanktörvényt, nem kért véleményt a törvénytervezettel kapcsolatban az MNB-től.

Ha már formálisan nem volt lehetősége az MNB-nek arra, hogy megtegye észrevételeit és javaslatait, akkor legalább informálisan, vagy akár szakértői szinten erre a lépésre sor kerülhetett volna, amelynek elmaradását az MNB különösen sajnálja.

Az MNB nem kapott meghívást sem a közigazgatási egyeztetésre, sem pedig arra a kormányülésre, amelyik az új PSZÁF törvény tervezetét tárgyalta, pedig erre törvénybeli kötelezettsége van a Kormánynak.

Az új PSZÁF törvény tervezetének tartalmával kapcsolatban az MNB örömmel és megelégedéssel vette tudomásul a Felügyelet hatáskörének és jogkörének a kibővítését.

Az MNB nagyon sajnálja a Pénzügyi Stabilitási Tanács (PST) státuszának és funkciójának – a jegybank véleménye szerinti – visszaminősítését, úgy látja, hogy a válság egyik legfontosabb tanulsága az volt – azon túlmenően, hogy szigorúbb felügyeletet kell gyakorolni a bankrendszer és a pénzügyi rendszer felett – hogy nincs sem sikeres válságkezelés, sem sikeres válságmegelőzés anélkül, hogy a hatóságok – Kormány, Felügyelet, Jegybank – rendkívül szorosan ne dolgoznának együtt.

Önmagában az, hogy minden intézmény a saját felelősségi körében jól végzi a saját feladatát nem biztosíték arra, hogy a válságok megelőzhetőek vagy könnyen és gyorsan kezelhetőek.

A **PSZÁF** az új PSZÁF törvénnyel kapcsolatos észrevételekre jelezte, hogy a Pénzügyi Stabilitási Tanács jelentősége az új jogszabályban nem változik meg.

A PSZÁF a jövőben továbbra is kiemelten fontosnak tartja PST funkcióját és támogatja a működését, azonban a Felügyelet véleménye az, hogy pontosan ezekkel a változtatásokkal fogja ez a testület az igazi rendeltetését és szerepét betölteni.

Álláspontja szerint a Pénzügyi Stabilitási Tanács nem működhet úgy, hogy a 3 tagintézmény egymáshoz való viszonyrendszere nem kölcsönösen kiegyensúlyozott és nem az egyenlőségen alapul.

Mind a 3 intézménynek megvan a jogszabályban meghatározott feladat és hatásköre, következésképpen, ha a PST munkáján keresztül bármelyik fél, például az MNB a másik esetében átlépné ezeket a határokat, akkor az épp ellenkezőleg, a válság megelőzése vagy kezelése helyett egy felelősségi vonatkozásokban nem áttekinthető, egymás szférájába átnyúló és összezavaró működést alakítana ki.

A Felügyelet a jövőben is nyitott, bármilyen tanácsot és segítséget elfogad a PST tagjaitól, de mint intézmény nem fogadhatja el, hogy bizonyos hatáskörök, tevékenységek, legyen szó akár a Felügyelet éves beszámolójáról, akár a kockázati jelentéséről, stb., tehát a Felügyelet számára megállapított törvényi feladatokról, a PST véleménye függvényében módosuljanak, s így ne a Felügyelet valós álláspontját tükrözzék.

A PSZÁF álláspontja az, hogy a „comply or explain” elv csak azonos struktúrába tartozó intézményrendszeren belül működik, tehát pl.: ha az európai felügyeleti gyakorlatban az ESMA, vagy az EBA azt fogja kommunikálni a nemzeti felügyeletnek felé, hogy „comply or explain”, az érthető és logikus.

Ugyanakkor a PST tagintézményei nem azonos intézményi struktúrában működnek, mások a törvényben foglalt kötelezettségei és felelősségei, következésképpen a Felügyelet nem ért egyet azzal, hogy a PST bármelyik tagja alárendelt viszonyban álljon a másikkal szemben.

A nyilvános jegyzőkönyv-közzétételi kötelezettséggel kapcsolatos változás lehetőséget teremt arra, hogy a jövőben a PST olyan témákat is kiemelten napirendre vehessen, amelyek piacbefolyásolási okokból alkalmasak a nyilvánosság megzavarására, a jegyzőkönyvek a jövőben is változatlanul részletesek maradnak.

A Felügyelet szintén tanulmányozta a PST-hez hasonló testületek nemzetközi példáit, amely szintén megerősítette azt az álláspontját, hogy egy ilyen fórumnak nem elméleti szabályokon és kötelezettségeken, hanem a tagok tényleges rugalmas együttműködésén kell alapulnia.

Ez a stratégiailag rugalmas hozzáállás vezet igazán hatékony válságmegelőzéshez és válságkezeléshez, mindezek alapján a PSZÁF tehát kiemelten támogatja a PST tagintézményeinek mellérendelt viszonyban való fokozott és rugalmas együttműködését, a Felügyelet álláspontja szerint ez a Pénzügyi Stabilitási Tanács igazi rendeltetése.

A Felügyelet a Kockázati Jelentését a jövőben is konzultációra kívánja bocsátani a PST negyedéves ülésein, a cél nem a Tanács gyengítése, hanem stratégiai erősítése, amelyet nem az ülésezés operatív gyakoriságának, hanem a tagintézmények mellérendelt viszonyban való fokozott és rugalmas együttműködésének kell tükröznie.

[A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló 2007. évi CXXXV. törvény 15.§ (6) alapján a PST úgy döntött, hogy az összefoglalóban itt szereplő részek közzétételét mellőzi.]

k.m.f.